

vg1

vg2

Deltid 2 år

Læreplan for videregående opplæring

Gartnerutdanning

Norges grønne
fagskole

vea

FORORD

Denne læreplanen gjelder for Videregående opplæring for voksne - gartner som gjennomføres på Norges grønne fagskole – Vea. Dokumentet er delt inn i to deler:

Del 1 tar for seg informasjon om Veas organisering av undervisningen

Del 2 viser læreplanene i de ulike programfagene på:

- Vg1 Naturbruk
  - Vg2 Landbruk og gartner næring
  - Vg3 Gartner næring
- I tillegg beskrives gjennomføring av yrkesfaglig fordypning

Målet med dette dokumentet er å gi en oversikt over den undervisningen som tilbys ved Vea innen den videregående opplæringen Gartner voksne deltid. Opplæringen bygger på læreplanene fra fagfornyelsen og programfagene innen Naturbruk, Landbruk og gartner næring og Gartner næring. Det gis privatist-eksamener i vg1 og vg2 programfag.

Endringslogg

Dato	Endringsbeskrivelse	Produsent	Versjon
10.02.2010	Revidert	<Angi navn>	1.0
08.02.2012	Revidert	Østen Lübeck	2.0
14.12.2015	Revidert	Anne Bakken	3.0
04.05.2016	Revidert mht navneendring på emnet yrkesfaglig fordypning	Anne Bakken	3.1
02.12.2019	Lagt til info under opptakskrav	Hildegunn Aas	3.2
19.10.2020	Endret i tråd med fagfornyelsen vg1 naturbruk	Hildegunn Aas	3.3
17.11.2020	Justert teksten under opptakskrav	Hildegunn Aas	3.4
17.12.2020	Nye kompetansemål Vg2	Hildegunn Aas	3.5
23.02.2021	Fagfornyelsen: Ny læreplan for vg2 landbruk og gartner næring er lagt inn	Hildegunn Aas	3.6
10.05.2021	Ny utgave etter innføring av 2+2-løp	Hildegunn Aas	2.0
20.08.2021	Revidert vedl.YFF	Hildegunn Aas	2.1

Utdanningen er godkjent av Lånekassen.

Norges grønne fagskole – Vea

Moelv, 20.08.2021

Innhold

Del I informasjon om Veas organisering av undervisningen	4
Mål for utdanningen	4
Tittel	5
Opptakskrav	5
Litteratur og teknisk hjelpemiddel	5
Utdanningstilbudets nivå, omfang og organisering	5
Internasjonalisering	6
Vurderings- og eksamensordningen	6
Del 2 læreplanene i de ulike programfagene	8
Første studieår:	8
Vg1 naturbruk	8
FAGENES RELEVANS OG SENTRALE VERDIER	8
Tverrfaglige temaer	9
Struktur	9
Grunnleggende ferdigheter	10
KOMPETANSEMÅL OG VURDERING	11
Kompetansemål og vurdering naturbasert produksjon og tjenesteyting	11
Kompetansemål og vurdering naturbasert næringsaktivitet	11
Vurderingsordning	12
Andre studieår:	12
Vg2 landbruk og garnernæring	12
FAGENES RELEVANS OG SENTRALE VERDIER	12
Kjerneelementer	13
Tverrfaglige temaer	13
Struktur	13
Grunnleggende ferdigheter	14
KOMPETANSEMÅL OG VURDERING	15
Kompetansemål etter produksjon og tjenesteyting	15
Kompetansemål etter forvaltning og drift	15
Vurderingsordning	16
Programfagene i Vg3 Gartnernæring	16
Gjelder fra 1. august 2008. Det innføres ny læreplan i Vg3 høsten 2022	16
Formål	16
Struktur	17
Timetall	17
Grunnleggende ferdigheter	17
Kompetansemål i Planteproduksjon	18
Kompetansemål i Plantebruk	19
Kompetansemål i Omsetning	19
Kompetansemål i Gartnerbedriften	20
Vedlegg: Vedlegg til kompetansebevis	21
1. Yrkesfaglig fordypning Vg1 og Vg2 ved Norges grønne fagskole – Vea	21
2. Kompetansebevis Vg3 Gartner	22

Del I informasjon om Veas organisering av undervisningen

Mål for utdanningen

Videregående opplæring for gartnere på Vea har som mål å gi grunnopplæring i Gartnerfaget på nivå 4 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket. Vea vil med denne utdanningen bidra til å utdanne kompetente, engasjerte og allsidige yrkesutøvere som kan utøve gartneryrket hos private i planteskole, veksthus eller på friland, i offentlige etater som parkvesenet i kommuner eller bidra til å spre gartnerfaglig kompetanse via arbeid i servicenæringer som hagesentre eller hos andre som tilbyr grøntfaglige tjenester.

Det ordinære utdanningsløpet gjennomføres med to år på skole og to år som lærling i bedrift før man tar fagbrev.

Videregående opplæring for gartnere på Vea gir opplæring i programfagene på Vg1 naturbruk, Vg2 landbruk og gartnerfag og Vg3 gartnerfag. Fellesfagene fra Vg2 yrkesfag, Vg1 studieforbereende eller Vg1 studiespesialiserende må være bestått før oppstart og er dermed satt som opptakskrav for å komme inn på gartnerutdanning på Vea. Se nærmere under opptakskrav.

Opplæringen på Vea tilbys samlingsbasert over to år.

Etter endt opplæring skal privatisten være i stand til å gjennomføre alle eksamener som kreves for en privatist for å bestå programfagene innen Vg1 naturbruk og Vg2 landbruk. I vg3 gartnerfag gjennomføres en tverrfaglig oppgave som dokumenteres gjennom eget kompetansebevis. Se mer under vedlegg til kompetansebevis.

Gjennom videregående opplæring for gartnere ved Vea får du teoretisk og praktisk undervisning som gir kompetanse innen gartnerfaget.

Miljø og bærekraftsfokus

Veas er miljøfyrtårn-sertifisert og har fokus på å bidra til et mer miljø- og klimavennlig samfunn. Det jobbes opp mot FN sine 17 bærekraftsmål både i driften av skolen, de ulike studiene og i undervisningen. Ved å legge vekt på bærekraft i undervisningen, håper Vea å bidra til økt bærekraftstankegang i bransjene og dermed et mer miljø- og klimavennlig Norge. Bærekraftsbegreper er også spesifisert bedre i del 2: Kompetansemålene

Nettundervisning

Utdanningen støttes av nettundervisning mellom de fysiske samlingene. Dette for å holde fokuset i de periodene man ikke er på Vea. Oppgaver og lærestoff vil være tilgjengelig på digital læringsplattform. Studentene gis nødvendig opplæring i bruk av læringsplattform ved studiestart.

Tittel

Etter å ha fullført og bestått eksamenene i gartnerutdanningen på Vea, vil det bli utstedt et kompetansebevis med programfagene innen videregående opplæring for gartnere. Gartner er pr i dag ikke en beskyttet tittel.

Opptakskrav

For opptak til gartnerutdanning for voksne, skal søkeren ha fullført og bestått fellesfagene norsk, engelsk, samfunnskunnskap, matematikk og naturfag på Vg2 yrkesfag/VG2 studieforbereende eller VGI studiespesialiserende. Utdanningen er spesielt tilrettelagt for voksne, rettighets elever må velge ordinært studieløp. Du vil ha status som privatist i denne utdanningen.

Kriterier for rangering

- 1) Søkere med relevant praksis går foran søkere uten. Praksisen må ha et omfang som tilsvarer minimum 6 måneder heltid.
- 2) Søkere som sidestilles etter punkt 1, blir innstilt etter karaktersnittet.

Relevant praksis:

Praksisen må omhandle gartnerfaglig arbeid. Dette kan være praktisk arbeid i et gartneri, et hagesenter eller det kan være skjøtselsarbeid i et offentlig anlegg, kommune e.l.

Omfanget må være minimum 6 mnd. på fulltid. Relevant praksis skal attesteres av tredjepart. Praksisen må være gjennomført på opptakstidspunktet.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel

Det er læreplanenes kompetansemål og hovedmomenter som danner utgangspunktet for elevenes læring. Lærebøker og eventuelle kompendier må betraktes som hjelpemiddel og inspirasjonskilde. Faglærere og bibliotekar er behjelpelig med å finne velegnet litteratur i bøker, tidsskrifter, internett, samt gjennom biblioteksdata-baser. Elevene får opplæring i bruk av biblioteket. Elevene får litteraturliste ved skolestart hvert år, dette for å kvalitetssikre at listene til enhver tid er oppdatert.

Elevene må ha tilgang til egen bærbar pc med trådløs internettilkobling og digitalt kamera. Arbeidstøy og sko for bruk i praktisk undervisning er nødvendig.

Utdanningstilbudets nivå, omfang og organisering

Videregående opplæring for gartnere på Vea ligger på nivå 4 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket og består av felles programfag fra Vg1 naturbruk, Vg2 landbruk og gartner næring og Vg3 gartner næring. Opplæringen gjennomføres på deltid over to år. I tillegg til samlingsukene kommer

- 6 uker praksis (3 hvert studieår) hvor du selv velger egnet praksissted. Du kan også velge å gjennomføre praksisen din på Vea.
- To skriftlige hjemmeeksamener hvert av studieårene jf. oversikten under Vurderings- og eksamensordningen
- En tverrfaglig praktisk eksamen hvert studieår

Undervisningen vil foregå ved tradisjonell klasseromsundervisning, gruppearbeid, befaringer/ekskursjoner og ved praktisk arbeid. På Vea legges det vekt på det praktiske arbeidet og elevene har derfor 12 timer praktisk gartnerfaglig undervisning nesten hver ukesamling. I opplæringen benyttes området på Vea; parken, planteskolen, friland og veksthusene. I tillegg legges det vekt på å dele faglig informasjon og erfaring. På Vea vil elevene ta del i et tradisjonsrikt og spennende læringsmiljø gjennom dialog og samspill med andre elever og studenter innenfor grønne fagområder på videregående- og fagskolenivå.

Det gjøres oppmerksom på at organiseringen av kompetansemålene kan endres. Det er en blanding av vg1 og vg2 mål år 1 og en blanding av vg2 og vg3 mål år 2.

Internasjonalisering

Vea er tilknyttet et spennende internasjonalt nettverk, FLORNET (www.flornet.eu), med partnere fra 27 sentrale gartner- og blomsterdekoratørskoler i hele Europa. Som elev ved Vea kan du få mulighet til å benytte dette nettverket til egen faglig utvikling gjennom mobilitetsmidler tildelt av EUs utvekslingsprogram Erasmus+.

Vurderings- og eksamensordningen

Formålet med vurdering er å sikre høy standard i opplæringen. Vurdering innebærer at resultatet av opplæringen vurderes mot grad av måloppnåelse jamfør de mål som er formulert i læreplanen. Tilbakemelding og vurdering gis fortløpende i utdanningen av den enkelte lærer som en del av veiledningen.

De som velger videregående opplæring for gartnere på Vea regnes formelt som privatister.

Som privatist skal du ha tre eksamener på hvert nivå:

Vg1 Naturbruk

- NAB 1005 Naturbasert produksjon og tjenesteyting
- NAB 1006 Naturbasert næringsvirksomhet
- NAB 1007 Tverrfaglig eksamen, naturbruk privatister

Vg2 Landbruk og gartner næring

- LGA 2010 Produksjon og tjenesteyting
- LGA 2011 Forvaltning og drift
- LGA 2012 Tverrfaglig eksamen

Det gis en skriftlig vurdering i programfagene på vg3 i eget dokument. Se vedlegg til kompetansebeviset.

Yrkesfaglig fordypning (YFF)

I løpet av studietiden på Vea skal du gjennomføre 6 uker praksis (3 uker hvert studieår) i bedrift for å få godkjent YFF. Det skal dokumenteres at du har gjennomført yrkesfaglig fordypning i gartnerfaget.

Det skal ikke avlegges eksamen i YFF. Du skal levere dokumentasjon på at yrkesfaglig fordypning er gjennomført og skrive logg gjennom praksisen.

Det brukes karakterskala fra 1 – 6, hvor 6 er det høyeste og 2 er laveste bestått karakter.

6	Svært godt	Uttrykker at deltakeren har framifrå kompetanse i faget.
5	Meget godt	Uttrykker at deltakeren har meget god kompetanse i faget.
4	Godt	Uttrykker at deltakeren har god kompetanse i faget.
3	Nokså god	Uttrykker at deltakeren har nokså god kompetanse i faget.
2	Låg	Uttrykker at deltakeren har låg kompetanse i faget.
1	Svært låg	Uttrykker at deltakeren har svært låg kompetanse i faget.

Sensur

Privatistene skal sikres objektiv vurdering av kunnskaper og ferdigheter. Det oppnevnes ekstern sensor ved alle eksamener. Intern sensor er til enhver tid de aktuelle faglærere innen hvert emne. Ved eventuelle klager henviser vi til Veas retningslinjer for behandling av klager.

Kompetansebevis

Etter fullført studium og bestått eksamen, utstedes kompetansebevis som vil dokumentere hvilke resultater privatisten har oppnådd i form av karakter.

Fravær/oppmøte

Som et ledd i kvalitetssikringen føres fravær. For å få veiledning og vurdering er det en forutsetning at alle møter opp til undervisningen og deltar aktivt ut i fra sine forutsetninger.

Del 2 læreplanene i de ulike programfagene

Første studieår:

Tilsvarende programfagene i Vg1 naturbruk og deler av Vg2 Landbruk og gartneri. Det gis eksamener i Vg1 fagene.

Vg1 naturbruk

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 27. februar 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd. Gjelder fra 01.08.2020

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg1 naturbruk handler om å drive næring basert på naturressurser. Programfagene dreier seg om tradisjonelle og nye driftsformer innenfor norske og samiske næringer, inkludert reindrift, og skal legge grunnlag for sikker matproduksjon og for aktivitet og opplevelser med dyr og natur. Programfagene skal utvikle elevenes forståelse av samspillet mellom natur, samfunn og økonomi. De skal også utvikle elevenes forståelse av hva det innebærer å ta vare på og nyttiggjøre seg naturressurser på en bærekraftig måte. Vg1 naturbruk handler videre om hvordan man nyttiggjør seg naturressurser som en verdi i nåtid og framtid for arbeids- og samfunnslivet.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg1 naturbruk skal bidra til å skape forståelse for at mennesket er en del av naturen og har ansvar for å forvalte den i et langsiktig og bærekraftig perspektiv. Gjennom kritisk tenkning, medvirkning og praktiske arbeidsoppgaver skal elevene få øynene opp for muligheter og utfordringer innen naturbruk. I Vg1 naturbruk skal elevene utforske, skape og bidra til engasjement og forståelse for naturbrukens betydning for kultur og identitet. Vg1 naturbruk skal bidra til å gi kunnskap om hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv

Kjerneelement

Bærekraftig bruk av natur Kjerneelementet bærekraftig bruk av natur handler om å nyttiggjøre seg naturressurser som grunnlag for matproduksjon og næringsvirksomhet. Bærekraftig bruk av natur omfatter naturtyper, arter og kretsløp og sammenhenger i naturen. Kjerneelementet innebærer videre det å handle på grunnlag av kunnskap om dyr og planters biologi og om naturens tålegrenser. Det dreier seg videre om hvordan dyrevelferd, dyre- og folkehelse, matsikkerhet og miljø kan ivaretas under ulike driftsformer.

Yrkesutøvelse

Kjerneelementet yrkesutøvelse handler om grunnleggende arbeidsoppgaver og yrkesfunksjoner i produksjon, drift, tjenesteyting, høsting og fangst. Kjerneelementet skal gi elevene erfaring med tradisjonelle og framtidsrettede driftsformer og teknologier. Det handler også om ansvarlighet, utholdenhet og håndlag i det praktiske arbeidet.

Næringsutvikling

Kjerneelementet næringsutvikling handler om å se muligheter for bærekraftig verdiskaping og næringsutvikling. Det handler også om forståelse av sammenhenger mellom innsatsfaktorer og sluttresultater og å se hvordan teknologi bidrar til utvikling i næringene. Næringsutvikling handler videre om mangfoldet i naturbruksnæringene og deres avhengighet av lokale ressurser, lokale markeder og kompetanse i lokalt næringsliv.

Sikkerhet og kvalitet

Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om å ivareta egen og andres helse og sikkerhet. Dette omfatter arbeidsmiljø, kvalitet på produkter og tjenester, dyrevelferd og miljøhensyn knyttet til utførelsen av arbeidsoppgaver. Videre handler kjerneelementet om risikovurdering, kommunikasjon, samarbeid og krav til dokumentasjon. Det omfatter også sikkerhetsopplæring etter gjeldende standarder og regelverk i den enkelte produksjonen eller aktiviteten.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om menneskets møte med naturen, om lokale næringer, tradisjon og kultur og hvordan dette bidrar til utvikling av identitet. Videre handler det om å gjøre valg som ivaretar helse og sikkerhet i ulike arbeidsoperasjoner, og om å bidra til folkehelsen gjennom helsefremmende produkter og tjenester fra naturbruksnæringene.

Demokrati og medborgerskap

I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å kunne møte et arbeids- og yrkesfellesskap og å kunne forstå og delta i samfunnsdebatten om natur, ressursbruk og forvaltning. Videre handler det om å øve opp evnen til å tenke kritisk og håndtere meningsbrytninger og å vise respekt og toleranse i møte med andre mennesker, kulturer og praksiser.

Bærekraftig utvikling

I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om miljøbevissthet og om klimaendringer, forurensning og tap av biologisk mangfold, som framtidens naturbrukere skal bidra til å motvirke. Videre dreier det seg om å vurdere miljøutfordringer i samarbeid med ulike næringsaktører. Det handler også om å utforske og ta i bruk relevant teknologi for å bidra til en bærekraftig utvikling. Læreplan i Vg1 naturbruk Læreplankode: NAB01-03

Struktur

Felles programfag er strukturert i to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Felles programfag	
Vg1	Naturbasert produksjon	Naturbasert aktivitet

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

- Naturbasert produksjon og tjenesteyting NAB 1005 337 årstimer
- Naturbasert næringsaktivitet NAB 1006 140 årstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Veia tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i Vg1 naturbruk innebærer å kunne forklare, begrunne synspunkter og kommunisere forståelig med kollegaer. Det innebærer også å kunne lytte til, presentere saker for og instruere ulike målgrupper. Muntlige ferdigheter handler dessuten om å kunne bruke fagspråk og samtale om og drøfte produksjoner og løsninger.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i Vg1 naturbruk innebærer å kunne tilpasse tekster til ulike formål, sjangre, mottakere og medier. Det innebærer å kunne beskrive produkter og tjenester for kollegaer, brukere og kunder ved hjelp av fagspråk. Det vil også si å kunne dokumentere hva man gjør, og hva man har lært.

Å kunne lese

Å kunne lese i Vg1 naturbruk innebærer å kunne tilegne seg informasjon i trykte og digitale ressurser og bruke dette i praktisk arbeid, tjenesteyting eller produksjonsprosesser. Å kunne lese vil også si å kunne bruke fagspråk og utøve kildekritikk.

Å kunne regne

Å kunne regne i Vg1 naturbruk innebærer å kunne velge framgangsmåter, stille inn verktøy og apparater, beregne innsatsfaktorer og utbytte av prosesser. Det innebærer også å kunne finne, måle og vurdere økonomiske, biologiske, fysiske og kjemiske parametre. Videre vil det si å kunne sette opp og tolke tabeller og diagrammer. Å kunne gjøre overslag og bruke tallmateriale i faglig argumentasjon inngår også.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i Vg1 naturbruk innebærer å kunne bruke digitale ressurser og hjelpemidler i en produksjon eller aktivitet. Det innebærer også å kunne samle data, være kritisk til kilder og bruke ulike analoge og digitale verktøy i diskusjoner og informasjonsutveksling. Videre innebærer det å kunne bruke digitale ressurser i navigasjon, styring av driftsprosesser og dokumentasjon

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering naturbasert produksjon og tjenesteyting

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ stille planter basert på kunnskaper om artenes biologi og kretsløpene i naturen
- ❁ stille dyr eller fisk med respekt for etiske retningslinjer og kunnskaper om dyrevelferd, dyrehelse og artenes biologi
- ❁ utføre arbeidsoppgaver i ulike deler av verdikjeden basert på gjeldende regler og standarder
- ❁ klassifisere og presentere et utvalg av arter og materialer og velge materialer ut fra arbeidsoppdrag og materialenes egenskaper
- ❁ følge bruksanvisning og bruke manual for utstyr som benyttes i produksjonen, og foreta enkelt ettersyn, vedlikehold og enkle reparasjoner
- ❁ prøve ut driftsmetoder og vurdere dem opp mot tradisjon, etikk, kvalitetskrav og miljøkonsekvenser
- ❁ gjennomføre og dokumentere arbeid i samsvar med gjeldende bestemmelser for helse, miljø og sikkerhet og vurdere risiko
- ❁ velge og bruke analoge og digitale verktøy til planlegging og gjennomføring av arbeidsoppgaver
- ❁ foreta enkle beregninger av råvare- og materialforbruk, innsatsfaktorer og utbytte
- ❁ samle, tolke og bruke data tilknyttet arbeidsoppgaver i naturbruk og tolke kilder og observasjoner kritisk
- ❁ utføre enkel bearbeiding av råstoff
- ❁ gjøre rede for og vurdere hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv

Kompetansemål og vurdering naturbasert næringsaktivitet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ reflektere over hvilke krav og forventninger som blir stilt til en profesjonell yrkesutøver knyttet til samhandling og deltakelse i samfunnsdebatten om natur, ressursbruk og forvaltning
- ❁ planlegge, gjennomføre og vurdere naturbaserte næringsaktiviteter og beskrive en tilhørende verdikjede
- ❁ utforske eksempler på lokal produkt- og næringsutvikling basert på teknologisk utvikling, lokale ressurser, kultur og tradisjon
- ❁ presentere næringsaktiviteter, produkter eller tjenester for ulike målgrupper • drøfte hvordan naturbaserte produkter og tjenester kan utvikles innenfor rammen av bærekraftig utvikling og ressursforvaltning
- ❁ beskrive og vurdere likheter og forskjeller i yrkesutøvelsen i ulike typer naturbruk
- ❁ orientere seg i naturen ved hjelp av tradisjonelle og moderne metoder og hjelpemidler
- ❁ velge og bruke utstyr og bekledning etter situasjon, naturforhold og klima og utføre enkelt vedlikehold på utstyret
- ❁ vurdere risiko og utføre naturbaserte aktiviteter med hensyn til egen og andres sikkerhet
- ❁ utføre grunnleggende førstehjelp

Vurderingsordning

Eksamen for privatister

Naturbasert produksjon og tjenesteyting: Privatisten skal opp til én skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Naturbasert næringsaktivitet: Privatisten skal opp til én skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Produksjon og tjenesteyting og naturbasert næringsaktivitet: Privatisten skal opp til én tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Andre studieår:

Tilsvarende programfagene i deler av Vg2 Landbruk og gartnernæring samt innhold fra VG3 Garner. Det gjennomføres eksamen i vg2-fagene.

Vg2 landbruk og garnernæring

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 12. februar 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg2 landbruk og gartnernæring handler om produksjon av produkter, varer og tjenester med utgangspunkt i dyr og planter i landbruk eller gartnernæring.

Programfagene skal bidra til å utvikle elevenes kompetanse innenfor produksjon av dyre- og plantebaserte produkter. Vg2 landbruk og gartnernæring skal videre bidra til å utvikle en levende næring og sette elevene i stand til å ta gode valg og utføre arbeidet på en måte som gagnar dem selv, bedriften og næringen. Programfagene skal også gi kunnskap om og ferdigheter i hold og stell av dyr og planter og produksjon av sunn og trygg mat, og de skal gi kunnskap og ferdigheter som gjør elevene i stand til å forvalte naturressurser på en bærekraftig måte.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg2 landbruk og gartnernæring skal bidra til at elevene utvikler sin identitet som framtidige yrkesutøvere som produserer sunn og trygg mat, legger til rette for naturopplevelser og utsmykker grønne rom. Programfagene skal bidra til forståelse av hvordan yrkesutøvelse påvirker naturen, miljøet, klimaet og samfunnet. Elevenes skaperglede og engasjement utvikles ved at de tar i bruk naturen på ulike måter, og gjennom å tilegne seg større kunnskaper om landbruks- og gartnerfag får de større respekt for naturen.

Kjerneelementer

Agronomisk grunnkompetanse

Kjerneelementet agronomisk grunnkompetanse handler om samspillet i naturen og livsprosesser hos planter og dyr i landbruks- og gartnerproduksjoner, inkludert arktisk jordbruk. Det omfatter produksjonsdyr i landbruket, deres biologi og naturlige atferd, miljøkrav og krav til stell og fôring. Videre handler det om planter i naturbruksnæringer, deres næringsbehov og miljøkrav. Agronomisk kompetanse omfatter også kunnskaper om jord som en grunnleggende ressurs, og hvordan jord skjøttes for å sikre et godt produksjonsgrunnlag nå og i framtida. Det handler også om plante- og dyrehelse, dyrevelferd, avl og foredling innenfor både konvensjonelle og økologiske driftsformer.

Yrkesutøvelse i landbruks- og gartner næringen

Kjerneelementet yrkesutøvelse i landbruk og gartner næringen handler om praktiske ferdigheter og håndlag som er nødvendig i arbeidet med levende organismer. Det handler videre om arbeidsoppgaver, rutiner og dokumentasjon knyttet til bruk, stell, vedlikehold og skjøtsel. Kjerneelementet omfatter også å vurdere kvaliteten på arbeidet. Videre omfatter kjerneelementet bruk og vedlikehold av teknisk og maskinelt utstyr. Det handler også om regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforhold, og å reflektere over egen praksis.

Forvaltning av naturgrunnet

Kjerneelementet forvaltning av naturgrunnet handler om bruken av lokale ressurser tilknyttet en gård eller gartnerbedrift og hvordan bruken påvirker naturgrunnet på kort og lang sikt. Videre handler det om hvordan produksjon av varer og tjenester i landbruk og gartner næringen kan utføres og forvaltes i tråd med miljøkrav, markedskrav og krav til økonomisk resultat.

Sikkerhet og kvalitet

Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om trygg jobbutøvelse og å ivareta egen og andres sikkerhet og helse. Det handler også om kvalitetskontroll og dokumentasjon i en landbruks- eller gartnerbedrift i tråd med lover og regler. Videre omfatter det å kjenne til krav til internkontroll generelt og bransjenes internkontrollsystem spesielt.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I Vg2 landbruk og gartner næring handler demokrati og medborgerskap om å ha kunnskap om fagorganisasjonene og samvirketankegangen i næringen og om muligheten til å påvirke gjennom demokratiske prosesser. Det handler også om å ha kjennskap til rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Bærekraftig utvikling

I Vg2 landbruk og gartner næring handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å være bevisst hvordan profesjonell landbruks- og gartner virksomhet påvirker natur, miljø, klima og samfunn rundt oss. Det handler videre om hvordan man kan jobbe for å sørge for en bærekraftig produksjon og forvaltning av ressursgrunnet for kommende generasjoner.

Struktur

Felles programfag er strukturert i to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Felles programfag	
Vg2	Produksjon og tjenesteyting	Forvaltning og drift

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

- Produksjon og tjenesteyting LGA 2010 280 årstimer
- Forvaltning og drift LGA 2011 197 årstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Veia tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i Vg2 landbruk og gartneri innebærer å presentere og forklare produkter, tjenester og produksjonsmetoder for ulike målgrupper. Det innebærer også å bruke fagspråk i drøfting og refleksjon over faglige emner og tilpasse kommunikasjon til mottaker og formål. Det betyr også å lytte og ta del i faglige diskusjoner, å beskrive arbeidsoppgaver og å veilede andre.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i Vg2 landbruk og gartneri innebærer å planlegge og presentere prosesser, produkter og tjenester og å dokumentere og evaluere disse. Å kunne skrive betyr å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Det innebærer også å kommunisere med kunder og leverandører og andre aktuelle grupper og å oppfylle kravene til dokumentasjon som ligger i de ulike kontrollsystemene.

Å kunne lese

Å kunne lese i Vg2 landbruk og gartneri innebærer å lese og forstå arbeidsinstrukser, planer, kart, bruksanvisninger og faglitteratur. Det betyr også å sette seg inn i og forstå regelverk og kvalitetskriterier. Å kunne lese betyr å tolke dokumenter og avtaler som er gjort med kunder, leverandører og andre aktuelle grupper. Videre betyr det å følge med og tilegne seg informasjon i debatter knyttet til faget og næringen i ulike medier.

Å kunne regne

Å kunne regne i Vg2 landbruk og gartneri innebærer å bruke tall og beregninger for å gjennomføre og dokumentere en aktuell produksjon eller tjeneste. Det betyr å beregne areal og gjøre omregninger mellom volum og masse. Videre innebærer det å gjøre overslagsregning og prosentregning for å kunne gjennomføre innkjøp og salg. Det innebærer også å utarbeide og forstå tabeller, diagrammer og statistikk samt å sette opp budsjett og regnskap.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i Vg2 landbruk og gartneri innebærer å bruke og navigere i relevante digitale ressurser og å tilegne seg, behandle og vurdere informasjon fra digitale kilder. Digitale ferdigheter handler også om å tilføre nødvendig rådata til digitale verktøy, å

kommunisere og samhandle via digitale løsninger, å formidle og presentere produkter og tjenester og å skaffe til veie relevant informasjon for å planlegge og optimalisere produksjonen. Det innebærer også å utvikle etisk bevissthet og å vise digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål etter produksjon og tjenesteyting

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere arbeidsoppgaver innenfor landbruk og gartneri næring ut fra produksjonenes egenart, organismenes biologi, behov for stell, og gjeldende regelverk
- ❁ gjøre rede for symptomene til de vanligste dyre- og plantesykdommer og hvordan disse spres, og vurdere tiltak som kan forebygge sykdom og smitte
- ❁ dyrke planter i ulike jordtyper og dyrkingsmedier og gjøre rede for mikro- og makronæringsstoffers betydning for levende organismer
- ❁ planlegge og utføre stell av jord og planter i ettårige og flerårige kulturer ut fra hensyn til jord- og plantekultur
- ❁ planlegge og utføre fôring og stell av enmagede og flermagede produksjonsdyr ut fra hensyn til den enkelte art, dyrehelse og dyrevelferd
- ❁ vurdere kvalitet og lønnsomhet i naturbaserte produksjoner etter gjeldende sertifiseringsordninger for produktkvalitet og miljø
- ❁ utføre en produksjon etter prinsippene for økologisk drift etter gjeldende regelverk
- ❁ bruke kjøretøy, maskiner og teknisk utstyr etter gjeldende forskrifter og standarder
- ❁ utføre vedlikehold og enkle reparasjoner på kjøretøy, maskiner, bygninger og teknisk utstyr
- ❁ vurdere risiko knyttet til landbruks- og gartnerfaglige arbeidsoppgaver og aktiviteter, og arbeide i samsvar med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- ❁ håndtere avfall etter gjeldende retningslinjer og vurdere gjenbruk, flerbruk og resirkulering av ressurser
- ❁ gjøre rede for karbonkretsløpet og vurdere tiltak for å redusere klimabelastningen og øke karbonbindingen i en landbruks- eller gartnerproduksjon
- ❁ vurdere klima- og miljømessige konsekvenser ved ulike produksjonsmåter og foreslå forbedringstiltak ut fra lokale forhold

Kompetansemål etter forvaltning og drift

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ kartlegge naturtyper og foreslå nye produkter og tjenester basert på lokale naturressurser og i samsvar med gjeldende regelverk
- ❁ vurdere og beskrive hvordan næringsutøvelsen påvirker lokalsamfunnet, miljøet og det biologiske mangfoldet
- ❁ vurdere arealbruken i ulike områder med tanke på andre brukerinteresser, miljø og lokal ressursforvaltning
- ❁ gjøre rede for ulike faser i en bedriftsetablering og innholdet i en forretningsplan, og vurdere ulike eierformer i landbruket
- ❁ klargjøre produkt eller tjeneste for salg og gjøre rede for noen salgs- og omsetningsformer i landbruk og gartneri næring
- ❁ beskrive sentrale elementer for god økonomi- og driftsstyring i landbruk og gartneri næring og identifisere de viktigste nøkkeltallene for slike bedrifter

- ❁ sette opp et budsjett og beskrive dokumentasjon og rutiner som er viktig for å kunne føre et regnskap
- ❁ samle inn, tolke og bruke data innen en aktuell produksjon eller tjenesteyting innen landbruk og gartnernæring og bruke disse i faglige diskusjoner og vurderinger
- ❁ presentere de viktigste nærings- og fagorganisasjonene og offentlige forvaltningsorganer i landbruk og gartnernæring og utforske mulighetene for å påvirke gjennom demokratiske prosesser
- ❁ drøfte hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap, og beskrive hvilke plikter og rettigheter arbeidsgiver og arbeidstaker har i arbeidslivet

Vurderingsordning

Eksamen for privatister

Produksjon og tjenesteyting: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Forvaltning og drift: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Produksjon og tjenesteyting og forvaltning og drift: Privatisten skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Programfagene i Vg3 Gartnernæring

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. februar 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 1. august 2008. **Det innføres ny læreplan i Vg3 høsten 2022.**

Formål

Gartnernæringen har en viktig rolle som produsent av mat, varer og tjenester til et marked der etterspørsel og rammebetingelser er i endring. Gartneren møter utfordringer knyttet til bærekraftig ressursforvaltning, miljøvennlig produksjon, matvarekvalitet og sertifisering i et nasjonalt og internasjonalt marked.

Gartnernæring skal legge grunnlag for profesjonell yrkesutøvelse i veksthus og på friland, på grøntarealer og i hagesentre. Programfagene skal bidra til å utvikle kompetanse om konvensjonelle og økologiske driftsformer. Felles programfag skal fremme yrkeskompetanse med fokus på utvikling og omstilling i lys av nasjonale og internasjonale endringer. Programfagene skal bidra til utvikling av bred kompetanse som grunnlag for spesialisering i et samfunn der næringsutvikling etterspørres.

Opplæringen skal bidra til å utvikle kompetanse i ulike typer gartnerproduksjon under varierende natur- og klimaforhold. Opplæringen skal legge til rette for samarbeid og selvstendig arbeid og fremme forståelse for sammenhenger mellom arbeidsinnsats, økonomisk utbytte og miljøhensyn. Videre skal opplæringen gi den enkelte muligheter til å oppleve mestring, erfare egne sterke sider og begrensninger og stimulere til kreativitet og tverrfaglig

tenkning. Opplæringen skal vektlegge samarbeid med lokalt næringsliv og omfatte ulike produksjoner og aktiviteter.

Struktur

Vg3 Gartnernæring består av fire programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Programfag			
Vg3	Planteproduksjon	Plantebruk	Omsetning	Gartnerbedriften

Timetall

Timetall er oppgitt i 60 minutters enheter.

Planteproduksjon	GAN3001	420 undervisningstimer
Plantebruk	GAN3002	197 undervisningstimer
Omsetning	GAN3003	140 undervisningstimer
Gartnerbedriften	GAN3004	168 undervisningstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Veia tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.

Plantevernsertifikat inngår i utdanningen ved Veia 2. år med egen eksamen.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er innlemmet i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I gartnernæring forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i gartnernæringen innebærer å forklare og begrunne valg. Det betyr også å forklare og presentere produksjonsprosesser og produkter for kunder og myndigheter. Videre vil det si å delta i diskusjoner om produksjonsmetoder og kommunisere med produsenter og leverandører.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i gartnernæringen innebærer å dokumentere egen aktivitet knyttet til produksjon og opplæring. Videre vil det si å presentere prosesser og produkter for myndigheter og salgsladd. Det innebærer også å presentere enkle hageskisser for kunder.

Å kunne lese i gartnernæringen innebærer å bruke bruksanvisninger, HMS-datablader og faglitteratur. Videre betyr det å orientere seg i gjeldende regelverk og følge med i debatter om næringen og næringsinteresser i dagspressen og andre medier.

Å kunne regne i gartnernæringen innebærer å beregne areal, volum og masse og utføre overslagsregning og prosentregning. Videre betyr det å bruke tall og beregninger til gjennomføring og dokumentasjon av produksjoner. Det vil også si å utarbeide regnskapstall, tabeller, diagrammer og enkel statistikk.

Å kunne bruke digitale verktøy i gartnernæringen innebærer å formidle og presentere egne produkter og produksjonsprosesser. Videre betyr det å kalkulere og tilrettelegge for

regnskapsføring, innhente og utveksle informasjon. Det innebærer å kommunisere med myndigheter, aktører i markedet, kollegaer og kunder. Videre vil det si å bruke digitale kart og digitale styrings- og avlesingsinstrumenter.

Kompetansemål i Planteproduksjon

Programfaget omfatter konvensjonell og økologisk produksjon av planter og planteprodukter på friland, på karplanteplassen og i regulert klima. Det inkluderer livsprosesser i planter og betydningen av ulike vekstfaktorer. I programfaget inngår plantevern, dyrkingsmedier, regulering av vekstfaktorer og optimalisering av utbyttet. Programfaget omfatter bygninger, tekniske installasjoner, maskiner, redskaper og utstyr og helse, miljø og sikkerhet.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ planlegge og gjennomføre dyrking av høyerestående planter ved bruk av både konvensjonelle og økologiske metoder og dokumentere produksjonsprosesser
- ❁ gjøre rede for høyerestående planters anatomi, morfologi og fysiologi og velge produksjonsmetode ut fra plantenes egenskaper og miljøkrav
- ❁ styre utviklingen av en plante gjennom skjæring, forming, vanning, gjødsling og klimaregulering, og med kjemiske midler i tråd med gjeldende regelverk
- ❁ identifisere vanlige fysiologiske skader, skadegjørere og nytteorganismer
- ❁ forebygge, registrere og behandle sykdom og skade på planter og bruke plantevernmidler i samsvar med gjeldende regelverk
- ❁ vurdere jordtyper og dyrkingsmediers egenskaper
- ❁ planlegge og utføre arbeid med tilførsel av vann og næring under ulike dyrkingsforhold på en miljømessig forsvarlig måte
- ❁ gjøre rede for ulike formeringsmetoder i planteproduksjonen og utføre planteformering
- ❁ utføre arbeidsoperasjoner på riktig tidspunkt i forhold til plantens utviklingsstadium for å få optimalt sluttprodukt
- ❁ bruke vanlige produksjonsmetoder i ulike plantekulturer på friland og i veksthus
- ❁ bruke og vedlikeholde utstyr, maskiner, redskaper og bygninger i tråd med gjeldende regelverk
- ❁ bruke truck og traktor i planteproduksjonen i samsvar med gjeldende regelverk
- ❁ vurdere risiko i arbeid med planteproduksjon og utføre arbeid i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- ❁ gjøre rede for sammenhenger mellom dyrkingsmetode og utbytte i planteproduksjon
- ❁ vurdere miljø- og energiøkonomiseringstiltak i planteproduksjon, vurdere muligheter for gjenbruk og flerbruk av innsatsfaktorer og resirkulering av avfall

Kompetansemål i *Plantebruk*

Programfaget omfatter plantekjennskap og bruk av planter og planteprodukter som næringsmidler og i tilknytning til kultur- og opplevelsesaspekter. Programfaget omfatter sammenhengen mellom planter og planteprodukter og menneskets helse og trivsel. I programfaget inngår plantenes egenskaper, kvalitets- og miljøkrav og bruk og vedlikehold av et større antall planteslag både ute og inne.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ✿ planlegge, gjennomføre og vurdere bruk av planter og planteprodukter som estetiske og kulturelle elementer
- ✿ beskrive bruk av planter og planteprodukter i et historisk perspektiv og vurdere potensialet for bearbeiding og videreforedling
- ✿ gjøre rede for kulturplanters betydning som næringsmiddel, medisin og smaksopplevelse
- ✿ identifisere og beskrive kulturplanter med norske og botaniske navn
- ✿ identifisere planter som kan gi allergi eller forgiftning
- ✿ presentere skisser av et område basert på enkel registrering og oppmåling og foreslå beplantning som ivaretar hensyn til form, farge og formål
- ✿ vedlikeholde planter i ulike miljøer og optimalisere forholdene for plantene ved å ha rett vekst på rett sted og ulike planter i riktig kombinasjon
- ✿ gjøre rede for gjeldende regelverk ved bruk av plantevernmidler i offentlige rom og oppholdsrom

Kompetansemål i *Omsetning*

Programfaget omfatter planlegging og salg av gartnertjenester og gartnerprodukter til kunder. I dette inngår presentasjon av varer, valg av emballasje, kundebehandling og kommunikasjon med samarbeidspartnere. Programfaget omfatter også lagring, pakking, transport og handel med planter og planteprodukter. Rammebetingelser for gartnerneeringen og tilhørende nasjonalt og internasjonalt regelverk inngår i hovedområdet.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ✿ planlegge, gjennomføre og vurdere omsetning av planter og planteprodukter med utgangspunkt i de kravene kunder og marked stiller til produktutvalg og kvalitet
- ✿ håndtere en salgssituasjon med vekt på profesjonell kundebehandling
- ✿ gjøre rede for omsetningsformer i gartnerneeringen
- ✿ gjøre rede for rammebetingelser for gartnerneeringen
- ✿ gjøre rede for prosesser i planter og planteprodukter etter høsting
- ✿ klargjøre produkter for salg, kalkulere og fastsette pris på produktene
- ✿ lage utstillinger, plantearrangementer, presentasjoner og vurdere bruk av emballasje som ledd i markedsføringen
- ✿ vurdere kvalitet og ta ut varer for salg på rett tidspunkt med tanke på anvendelse og etterspørsel
- ✿ gjøre rede for lagringsmetoder for planteprodukter
- ✿ utarbeide logistikk og ivareta kontrollrutiner og dokumentasjonskrav for lagring, pakking og transport
- ✿ omsette planteprodukter på nasjonale og internasjonale markeder etter gjeldende regelverk og følge rutiner for dokumentasjon

- ❁ beskrive og vurdere samvirke og andre vanlige selskaps- og samarbeidsformer knyttet til omsetning og foredling av gartnerprodukter

Kompetansemål i Gartnerbedriften

Programfaget omfatter helheten i en gartnerproduksjon der planlegging og dokumentasjon står sentralt. Etablering, drift og videreutvikling av næringen med nye produkter og tjenester inngår. Programfaget omfatter sammenhenger mellom innsatsfaktorer, arbeidsmetoder og effektivitet og strukturen i en bedrift og bedriftens økonomi. Programfaget dekker også sammenhenger mellom yrkesutøvelse og natur- og arbeidsmiljø, normer i arbeidslivet og regelverk.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- ❁ planlegge, gjennomføre og vurdere en gartnerrelatert produksjon og utarbeide et system for dokumentasjon og kvalitetskontroll i samsvar med gjeldende regelverk og standarder
- ❁ identifisere og teste ut gartnerprodukter og -tjenester i et marked
- ❁ vurdere muligheter for å øke verdien av produktet gjennom videre bearbeiding
- ❁ foreslå nye gartnerprodukter basert på lokale naturressurser og vurdere muligheter for etablering av ny virksomhet i samsvar med gjeldende regelverk, etiske og økologiske prinsipper
- ❁ gjøre rede for plikter og rettigheter som arbeidstakere og arbeidsgivere har, og bruke gjeldende regelverk som grunnlag for utforming av en arbeidsavtale
- ❁ gjennomføre en kostnadseffektiv og miljøvennlig gartnerproduksjon med vektlegging av tidsforbruk, håndlag og presisjon
- ❁ sette opp enkle budsjetter for drift og investering og bruke dataverktøy til å utarbeide en enkel økonomisk oversikt for en gartnerproduksjon
- ❁ utarbeide anbud i forbindelse med enkle arbeidsoppdrag i gartnerproduksjon
- ❁ utføre arbeidsoppgaver på en ergonomisk riktig måte

Vedlegg: Vedlegg til kompetansebevis

I. Yrkesfaglig fordypning Vg1 og Vg2 ved Norges grønne fagskole – Vea

Yrkesfaglig fordypning skal brukes til opplæring i kompetansemål hentet fra læreplaner for opplæring i bedrift og Vg3 i skole.

Ukene er gjennomført i skolens produksjonsområder eller hos selvvalgt grøntfaglig praksissted. I tillegg til dette, er det gjennomført gartnerfaglig arbeid med faglærer til stede i samlingsukene på Vea. Praksis på Vea har hatt fokus på plantedyrking i regulert klima og grønnsak-, frukt- og bærproduksjon på friland. Det er i tillegg utført grøntfaglig arbeid på planteskole og i parken.

Formål med yrkesfaglig fordypning

Yrkesfaglig fordypning skal gjøre det mulig å veksle mellom læringsarenaer og gi privatisten mulighet til å oppleve realistiske arbeidssituasjoner i læringsarbeidet.

Yrkesfaglig fordypning skal gi privatistene et godt grunnlag for å velge lærefag og en mulighet for å knytte kontakt med potensielle lærebedrifter. Yrkesfaglig fordypning skal gi privatistene en opplæring som er relevant for deres fremtidige yrkesutøvelse.

Yrkesfaglig fordypning skal bidra til å introdusere privatistene for arbeidslivet, og gi regionalt og lokalt arbeidsliv mulighet til å definere innholdet i opplæringen i tråd med lokale kompetansebehov basert på læreplaner for aktuelle fag.

Yrkesfaglig fordypning skal gi privatistene mulighet til å prøve ut ett eller flere aktuelle lærefag. De skal få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer yrkene utdanningsprogrammet kvalifiserer dem for, og få mulighet til å fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå.

Omfang på Vg1 YFF4106

Elever: Timerammen for yrkesfaglig fordypning er 168 årstimer. Timetallet er oppgitt i 60-minutters enheter.

Privatister: Dokumentere 210 timer praksis etter en relevant læreplan

På Vea skal den enkelte ha praksis i relevant bedrift i 3 uker.

Omfang på Vg2 YFF4209

Elever: Timerammen for yrkesfaglig fordypning er 253 årstimer. Timetallet er oppgitt i 60-minutters enheter.

Privatister: Dokumentere 316 timer praksis i et relevant lærefag i Vg3

På Vea skal den enkelte ha praksis i relevant bedrift i 3 uker.

Vurdering og sluttvurdering

Den enkelte kandidat skal

- skal skrive logg gjennom praksisoppholdet

- levere attest fra arbeidsgiver som viser omfanget av praksisen. Denne leveres faglig ansvarlig for utdanningen innen gitt frist.

Faglig ansvarlig leverer nødvendig dokumentasjon til studieadministrasjonen som utsteder kompetansebevis. Det gis karakter i YFF.

(Opplysningene er hentet fra læreplan for yrkesfaglig fordypning for videregående trinn 1 og 2 yrkesfaglig utdanningsprogram)

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.

2. Kompetansebevis Vg3 Gartner

Fra skoleåret 2021-2023 skal det dokumenteres gjennom eget kompetansebevis/kursbevis at privatisten har gjennomgått og bestått kompetansemålene i vg3 gartner.

Dette vil gå inn som en del av realkompetansen til den enkelte og være gjeldende ved opptak på Vea sine fagskoleutdanninger.

Læreplanen er utarbeidet av Norges grønne fagskole – Vea

Turistveien 92, 2390 Moelv
vea@vea-fs.no
62 36 26 00

